

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 6 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravníštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Velecenjenim p. n. volilcem volilne skupine: Lož, Postojina in Vrhnika!

Dne 9. novembra t. l. voliti Vam bode poslanca v deželni zbor namesto odstopivšega gospoda Josipa Gorupa. Gotovo si želite za novega poslanca moža, kateri bode, kakor prejšnji Vaš velezaslužni poslanec, razumno zastopal Vaše in deželne koristi in v političnem oziru védel se kot značajan in odličen narodni Slovenec. Tega si želi tudi narodnonapredna stranka in „Slovensko društvo“ se je v ta namen zavzelo za moža iz Vaše srede, kateri ima um i dobro voljo, kateri je nezavisen in značajan, da bode on, v najboljši dobi moških let, lahko vesten zagovornik Vaš in narodov v deželnem zboru. Ta mož je gospod

Josip Lenarčič,

posestnik in trgovec na Vrhniki.

Slavni občinski odbor Vrhniki je naprosil gospoda Lenarčiča, naj se dá voliti, iz Loža in Postojine pa so prišli „Slov. društvu“ mnogi glasovi, da si uprav gospoda Lenarčiča želé svojim poslancem. Odbor „Slov. društva“, ki sam pozna in ceni gospoda Lenarčiča, rad ustreza obči želji, da ga proglašá sedaj kandidatom za prihodnjo deželno-zborsko volitev.

Velecenjeni volilci! Pridite dne 9. novembra t. l. vsi na volišče in ne oddajte za nikogar drugega svojih glasov, kakor le za gospoda Josipa Lenarčiča. Naše priporočilo Vam bodi odločívno, ker izvira iz poštenega rodoljubja in prave vneme za narodni napredek. Držite se naše zastave, složni bodimo!

V Ljubljani dne 26. oktobra 1891.

Odbor „Slovenskega društva“.

Kdo laže?

Z uprav čudovito jezovitako dijalektiko in perfidnim zavijanjem resnice skuša se organ naše klerikalne stranke izviti iz škripcev, v katere je zabredel poslednje dni. Sklenili smo bili, da bomo o volitvi deželnega poslanca za notranjsko skupino mest in trgov pisali le toliko, kar bode neobhodno potrebno. Tega smo se tudi držali.

To pa našim nasprotnikom v klerikalnem taboru menda ni bilo po všeči. Pozvedovali so na tihem, kako bi bilo s klerikalnim kandidatom pri tej volitvi, a od povsodi so dobili le negativen odgovor. Za nekaj trenutkov so celo pokazali tega svojega kandidata, in ker je bil to dr. Gregorič, smijal se jim je ves notranjski svet. Bridko je bilo vse to tembolj, ker jim je bilo znano, da volilci občujejo le s „Slovenskim društvom“ in od njega celo zahtevajo, da postavi za to volitev svojega, na stališčih društvenem stoječega kandidata. In kmalu je tudi res „Slov. društvo“ proglasilo gosp. Lenarčiča svojim kandidatom. Kaj storiti sedaj? To uprašanje je strašilo po mladih glavah odbornikov v „Kat. polit. društvu“. Z lastnim kandidatom nič, zmaga nasprotnega kandidata gotova! Dobro, so si mislili klerikalni gospodje prav po rokovernjaško, napravimo vsaj — škandal, če drugega ne moremo, to moremo gotovo. In res — „Katol. polit. društvo“ objavi oklic, v katerem naravnost pravi, da g. Lenarčič „kandiduje na svojo roko in ne kot kandidat „Slov. društva“, katero ga je torej popolnoma neopravičeno proglasilo svojim kandidatom.“ Svet naj bi torej iz klerikalnih ust, katerim se skomine poznajo, zvedel, da si je „Slov. društvo“ gosp. Lenarčiča kar samovoljno prilastilo in njega oklicalo že dne 26. oktobra svojim kandidatom, dasiravno gosp. Lenarčič tega noče! Mislili so si ti politični rokovernjači: udrimo po „Slov. društvu“, če ne moremo po njih kandidatu!

Ali prišlo je drugače. Koj drugi dan smo jim brez komentara sijajno dokazali, kako so se debelo

zlagali, in prijavi smo telegram g. Lenarčiča samega. Gospod kandidat sam razglašá, da kot kandidat „Slovenskega društva“ se vdeleži v nedeljo shoda v Postojini. Tu bi mislil človek, da se bodo klerikalci, tako na laž postavljeni, poskrili pred belim dnem. A tega neso storili, kajti toliko jih je sram, kakor volka strah. Zavijaj in lagaj pogumno naprej, to je njih geslo, saj imajo svoje lehkoverne čitatelje, kateri morajo na komando „Slovenec“ verovati.

Vrhunec nesramnosti in trdovratnega hinavskega zavijanja resnice pa je dosegel „Slovenec“ v svoji včerajnji številki, kjer nam kliče „Kdo laže?“ in nas naravnost izziva, „da pomiluje gospójo, ki se hoče z lažmi in kleveto pomagati iz zadrege.“ Kdo je pomilovanja in še kaj družega vreden, razvidno je iz nastopnega popravka, ki ga „Slovenec“ prijavlja v isti številki, v kateri tako perfidno skuša izviti se iz zagate.

Ta popravek se glasi: „Sl. uredništvo „Slovenca“! Na podlagi zakona vsprejmite popravek: „Slovensko društvo“ me je opravičeno svojim kandidatom proglasilo. Na Vrhniki, dne 5. novembra 1891. Lenarčič.“

Ako primerjamo te dve odločni, neovrgljivo jasni izjavi gosp. Lenarčiča samega s skrajno zlobno in v zavijanju resnice vse dosedanje sofizme presežajočo „Slovenčevu“ pisavo, ni nam težko dati odgovor na uprašanje: „Kdo laže?“

Navesti hočemo navzlic temu nekoliko fakt. Gosp. Lenarčiča postavilo je „Slovensko društvo“ svojim kandidatom, po izrecni želji zavednih notranjskih volilcev, ki so izrekli, da bodo glasovali le za kandidata narodno-napredne stranke. Gosp. Lenarčič prijavil je svojo kandidaturo le „Slov. društvu“ in prosil, naj se tudi razglasi. In zdaj je to javno dvakrat potrdil. To je gola, neovrgljiva resnica, katera kaže vso sramoto nasprotniške taktike.

Da bi klerikalna klika nekoliko otepšala svojo očitno blamažo, katero je doživela z nesrečno kandidaturo dr. Gregoriča in se vsaj kolikor mogoče

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Naša staroslavna pratika je res že močno zastarela, njena vremenska znamenja se ne strinjajo več z našo dobo, kaže se tudi drugih nedostatkov, a nekaj se jej ne mora odrekati: izvirna je, jako izvirna. Če se ozremo le po tekočem meseci, kako plastično so naslikani Vsi svetniki in Verne duše. Človeku se kar mило stori, zagledavši grozno gnečo v vicah. Kako izborna je pogojena sv. Cicilija z orglami ali pa sv. Andrej s svojim križem. Najbolj izvirno pa sta naslikana sv. Martin in sv. Otmar, prvi z gosko, drugi z bariglico, zato hudomušniki trde, da sta v novembru sv. goska in sv. bariglica najimenitnejši svetnici.

Sv. Martina imamo že pred durmi. Še par dnij in prihajal bode na svojem belci, če dotlej sneg ne skopni, v nas krščevat mlado vino. Po njegovem krstu dobi vino še le pravo rez, da kar samo po grlu teče. Zato je Martinov god imeniten sopraznik v vseh vinorodnih krajih in vsi hrami so ta dan živahni. Vsak vinogradnik ubere ta dan pot v svojo gorico s torbico ob strani, iz katere gleda kak kljun ali pa kaka sočna gnjat. In v vinogradu se malo prigrizne, poskuša vino, dokler ne nastane prava temperatura, ko se začne prepevati in vris-kati, da se daleč razlega. Letošnje vino bode raz-

vozljaló jezike in radovalo srca, ker je dobro. A žal, malo ga je, bore malo in cena mu je visoka, da skoro kar ne kaže, kupiti ga. Za prijatelje zlahtne pristne kapljice so časi vedno žalostnejši. Zato pa blagor mu, ki se na Martinovo navžije v hramu vina, katero je sam pridelal.

Sv. Martin donaša nam torej iz svoje starodavne Panonije vesele ure. Saj je svoje dni sam bil veselega usmiljenega srca, saj je znanemu na pol golemu prosjaku poklonil odrezano polovico plašča, dočim je z drugo sam dalje jahal. Sv. Martin je bil srečen, da je kot vojak živel pred stoletji. Naj bi sedaj poskusil kaj jednacega, z mečem presekatí svoj plašč in polovico zmrzujočemu prosjaku podariti, hudo bi jo naletel. V vojašnici bi ga takoj prijeli. „Kaj je z „montelnom? Ali ne veš, da je „montel“ eraričen?“ In začelo bi se zaslíšavanje, potem „raport“, naposled pa — zapor, kajti plašč je eraričen. Tako bi se godilo sedaj, takrat so bili drugi, vse boljši časi in ni bilo tako teško priti mej svetnike. Sedaj pa kaj tacega že kar ne gre.

Pretekli teden dobili smo prvi sneg, ki je tla pobelil. Malo ga je, prav malo, a vender se je temperatura takoj znižala in danes smo imeli že prvi led. To je nekoliko prerano in če pojde tako dalje, bomo zopet imeli strašno dolgo zimo, da bomo zopet dolgih šest mesecev rašavino in zimsko obleko nosili. Tužna perspektiva!

Ker sem s praktiko začel, naj s koledarji končam. Z veseljem konstatujem, da glede koledarjev prav lepo napredujemo in da je zlasti letošnje leto v tem oziru odlično, ker nam je „Narodna Tiskarna“ hkratu tri slovenske koledarje založila. Ti so: Skladni koledar (Block), Stenski koledar in Dijaški koledar.

Če je človek prejšnja leta pohajal mimo naših knjigotržnic in videl, koliko se koledarskega blaga od drugod uvaža k nam in koliko gre za tako nemško kulturo denarja iz dežele, se mu je mило storilo in želel si je dobe, ko se bomo tudi v tem oziru emancipovali od tujcev in postavili na svoje nogo. To se je deloma sedaj že zgodilo in vsaj glede koledarjev smo samosvoji, preskrbljeni.

Rečeni koledarji imajo elegantno vnanost in bodo dobro služili narodnim uradom, čitalnicam, bračnim društvom, narodnim trgovcem, odvetnikom, gostilničarjem in kavarnarjem, ki naj hitro sežejo po njih, da s tem podpirajo slovensko koledarsko literaturo, ob enem pa tudi v svojih prostorih s tacimi proizvodi pokažejo, da smo Slovenci tudi na tem polji že doma. Dal Bog, da bi tudi v kaki drugi stroki doživeli jednako vesel razvoj, da bi skoro svojo božično jelko krasili le z domačimi proizvodi! Le s takim tekmovanjem bomo napredovali in se gmotno utrdili, kar je prvi pogoj obstanku našemu.

rehabilitovala pred svetom, izumila je frazo o „kandidaturi na svojo roko“, s katero pa ima isto tako smolo, kakor jo je imela s prvotnim svojim kandidatom.

Da so klerikalci naši veliki mojstri v zavijanju resnice, to smo znali že davno, da bodo pa tako drznim čelom se upali dokazani resnici v obraz biti, to je nov žalosten dokaz, kako daleč so že prišli v svoji slepi, vse zanikajoči strasti.

Zavedni volilci notranjski pa bodo na jutranjem volilnem shodu v Postojni in pri volitvi v ponedeljek imeli priliko, dati najboljši odgovor in bodo dejansko pokazali, da le kandidat „Slovenskega društva“, gosp. Lenarčič je mož, kateremu zaupajo, kateremu bodo dali svoje glasove.

Državni zbor.

Na Dunaji 6. novembra.

V včerajšnji 14. seji nadaljevala je zbornica obravnavo o proračunu naučnega ministerstva. K prvi točki govoreči govorniki so zahtevali in utemeljevali potrebo, da se povišajo plačila duhovnikov pri škofjskih stolicah.

Prvi govornik dr. Gregorec dokazoval je, da imajo katoliški kapitularij premajhne, da, njihovi časti in ugledu nepristojne dohodke, namreč plačo od 360 do 840 gld. Predlaga torej, da vlada v soglasji s škofi izdela zakonski načrt, s katerim se dotacija kapitularijev uredi in da se ta načrt predloži kakor hitro možno zbornici. Katoliški duhovnik vzhod. obreda posl. Brylinski zahteva isto tako podpore za stolice vzhodnega obreda, posebnost se poteza za Stanislajsko, in prosi, da se tamošnjemu vladiki plača poviša od 6000 na 12 000 gld.

Posl. Adamek podpira zahtevo svojih predgovornikov in izvaja, da bise sedaj, ko se je kongrua duhovnih pastirjev i učiteljev verouka povečala, morala povišati tudi kapitularijem dotacija tako, da bode primerna visokemu njih dostojanstvu. Govornik slika žalostno stanje narodnih manjšin po mestih, ne le v šolskem, temveč tudi v verskem oziru. Kjer se le more — pravi, zatira se po nemških mestih češko petje in češka služba božja. Niti prošnjam mnogih tisoč vernikov, hrepenečih po domačem verskem pouku, se ne ugodijo, kajti na Dunaji, kjer biva v istini 200 000 in še po uradnem poročilu 68 000 Čehov, se vzlic premnogim prošnjam zatira narodna propoved in kakor trdi nadškofjski ordinariat, se ne prizna „potreba“ narodne službe božje. Nasprotno pa imajo v Čelih povsod Nemci svojo službo po cerkvah in v Pragi, kjer biva le 32 000 Nemcev in židov, imajo oni v 15 cerkvah in 5 shodnicah svoje propovedi. Na Dunaji seveda se tolikemu številu Čehov dovolijo le 4 propovedi ob nedeljah in praznikih. Še celo divjakom dovoli se, da se jim po misijonarjih oznanjuje v domačem jeziku ista vera, ki se Dunajskim Slovanom noče in ne sme propovedovati, nego v blaženi nemščini. — To je najboljšo sredstvo, če se hoče izročiti vernega delavca socialističnim krogom, to uzrok toliki množitvi te stranke. Živahno odobravanje in mnoge čestitke osvedočile so govornika, da je govoril vsem iz srca.

Minister Gautsch izjavi, da upa v kratkem ugoditi želji govornikov glede ureditve plač kapitularijev, vključ neugodnemu finančnemu stanju verskega zaklada; o zahtevi posl. Adameka glede čeških propovedij po Dunajskih cerkvah pravi, da smatra to zadevo za stvar notranje-cerkveno ter da upošteva vlada v tem oziru vedno vse narode jednako.

Opat Baumkirchner in vit. Jaworski podpirata predloge predgovornikov glede urejenja duhovniške plače, na kar se obravnava zaključ.

Poročevalec posl. Fuchs izraža svoje soglasje s predlogi posl. Gregorca, Brylinskega in Adameka v isti zadevi, o drugem zahtevanju posl. Adameka pa sodi, da ne spada pred zbornico.

Na to se resolucija v isti zadevi vsprejme in preide k obravnavi o visokih šolah. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 7. novembra.

Državni zbor.

Legitimacijski odsek državnega zbora bavil se je v zadnji seji s protestom, katerega so uložili liberalni veleposestniki gorenjeavstrijski proti volitvi poslancev grof Falkenhayn, baron Hayden in Moser. Poročevalec dr. Ebenhoch je izvajal, da se

liberalna stranka v gorenjeavstrijskem veleposestvu volitve sploh ni udeležila, ampak vendar uložila protest, sklicevaje se na to, da se je volilna pravica pripoznala tudi užitnikom cerkvenih posestev. Poročevalec je dokazal, da so navedene v protestu okoliščine, katerih nima razsojati legitimacijski odsek, kajti to je stvar državne uprave, in je zato predlagal, da se potrdi volitev imenovanih treh poslancev, ker je bila volitev sama popolnoma legalna, tembolj, ker je bila jednoglasna in ker se je liberalna stranka ni udeležila.

Mladočehi o Hohenwortovem klubu.

Svarilo, katero smo poslali v našem listu na adresu slovenskih poslancev, ker Hohenwortovemu klubu na ljubav zanemarjajo narodne svoje dolžnosti, dalo je tudi „Narodnim Listom“ priliko, da so dregnili moravske Čeha, ki tirajo ono isto pogubonosno politiko, kakor slovenski poslanci. „Nar. Listy“ uprašajo moravske Čeha: „Kje je po prirodnem pravu, po poštenosti in po resnici Vaše mesto? Kraj čeških bratov, ki se bore za svobodo naroda češkega in vseh avstrijskih Slovanov, ali na strani grofa Taaffe, ki pravi, da hoče izvesti decembersko ustavo? Na strani češke opozicije ali na strani centralistične večine, kateri zapoveduje Plesner? Sramota je za narod, katerega zastopajo renegate.“

Vlada in Staročehi.

„Narodnim Listom“ brzojavil je mladočeški poslanec Eim, da je grof Taaffe zahteval od dr. Riegra jasen in odločen odgovor glede staročškega namena odložiti vse deželnozborske mandate, da pa Rieger nikakor ni hotel dati določnega odgovora. Izza kulis izvedel je poročevalec, da namerava vlada, ako bi staročški poslanci odložili svoje mandate, razpustiti deželni zbor češki in razpisati nove volitve, katere bi se imele vršiti na zimo. Vlada upa še vedno, da bode pregovorila staročške poslance in jih prisilila, da ostanejo še nadalje pokorni tlačani grofa Taaffe, a upati je, da se jej ta namera ne bo posrečila.

Nezadovoljni klerikalci.

Škofa Zwergerja zloglasno glasilo, „Grazer Volksblatt“, je jako nezadovoljno z debato, ki se je vršila v državnem zboru glede proračuna naučnega ministerstva. Ker se je z več strani konstatovalo, da se je uprašanje o šoli nekako pomirilo, pravi „Gr. Volksbl.“: „Pomirilo? Ne vemo, iz česa bi se dalo na to sklepati; k večjemu, da se jim kot „pomirjenost“ vidi naša žalost, ki nas teži, ker vidimo, kako malo je upanja, da bi se kdaj izpolnile naše terjatve, katere nam narekuje vest. Morda se je pa hotelo dati v državnem zboru z gotove strani nekakšen migljaj? ... Po belem dnevu plaši ateizem in v dvojni obliki se približuje celo ljudski šoli: v obliki helenskih nesramnostij in darvinističnega brezverstva. In mi naj se pomirimo! Zdaj razumemo, kaj sodijo naprednjaki za versko-nravnno vzgojo: grško umetnost in angleški materializem.“ — To je pač grozno!

Bukovinski Malorusi

zidali so zdaj nenadoma veliko spomenico, v kateri se izrekajo kar najodločnejše proti izvestnim z visoke strani podpiranim tendencijam, da je v deželi kolikor mogoče povzdigniti veljavo Rumunov. V tej spomenici dokazano je statistično in z listinami, da si cerkveni in politični krogi prizadevajo raznaroditi Maloruse in zato se zahteva delitev pravoslavne nadškofije v dve dijocezi, za vsak narod posebe. Vlada se seveda ne bode podvizala ustreči tej želji.

Vnanje države.

Poljaki na Poznanskem.

Kakor smo že sporočili, zasedel bode nadškofjski prestol v Poznani sedanji prošt in poljski državni poslanec Stablewski, kar je za poznanske Poljake toliko večje važnosti, ker so bili Nemci celo cerkveno avtoriteto porabljali zato, da bi ugonobili narod poljski. Pruska vlada dokumentovala je s tem imenovanjem, da je ostavila tisto protipoljsko politiko, katero je tiral Bismarck toliko let in da misli ravnati s Poljaki nekoliko bolj človeški, kakor doslej. Pruska vlada se za ta novi pravec gotovo ni odločila iz kakih sentimentalnih razlogov, nego zgolj zato, da bi si tako pridobila naklonjenost poznanskih Poljakov, ki je zanjo zlasti v slučajih vojne velike važnosti.

Francoski radikalci.

Javili smo že te dni, da so se francoski radikalci, ki so nekaj časa sem podpirali sedanjo strogo oportunistično vlado, zopet od nje ločili in jej napovedali boj. Tista frakcija, ki se je za to unela, da bi morali radikalci strmoglaviti sedanjo vlado, imela je brž po oni zbornični seji prijateljsk sestanek, na katerem so se dogovorili poslanci o svoji organizaciji. Vsi poslanci so zložni v tem, da sedaj ni ugoden čas za tako cepljenje, ker mu javno mnenje v deželi ni naklonjeno. Pripoznalo se je tudi, da bi prišla stranka v težaven položaj pri volitvah, kajti sedanja vlada je vsled svojih uspehov v vnanji politiki postala zelo popularna in bi dobila zanesljivo večino, da razpusti zboruico.

Pruski poraz na Bavarskem.

Znana mrznja, katero gojé Bavarci za vse, kar je prusko, dobila je v bavarski zbornici nov in

drastičen izraz. Ker se z neke strani namerava staviti predlog, naj se razširi za Prusko veljavni vojaški kazenski zakon, izrazila se je bavarska zbornica jednoglasno proti tej nameri in tako sijajno manifestovala, da neče s Prusi imeti ničesar opraviti. Poročevalec v tej stvari razložil je veliki pomen, katerega bi imela ta zadeva za vso Bavarsko in odločno protestoval proti temu, da bi se uveljavil takšen zakon, ker ima Bavarska že svojega, s katerim je pripoznan princip javnosti razprav in uvedena ustna obravnava. To odločno postopanje zbornice prisililo je vojnega ministra, da se je izrekel tudi proti eventualnemu predlogu in naidušeno zagovarjal sedanji vojaški kazenski zakon bavarski.

Dopisi.

Z Rake na Dolenjskem (poleg Krškega)

4. novembra. [Izv. dop.] Še ves čas, odkar stoji naša slavna vas, menda ni dospel z naših hribov dopis v cenjeni Vaš list — mi spimo v vsakem oziru spanje pravičnika! Ako mi pa razmere v naši zakotni vasi danes silijo pero v roke, ker spretnejši in v prvi vrsti v to poklicani pisec tega nehvaležnega posla prevzeti neče, marveč trdovratno molči, — dasi bi bilo gradivo i v tem in onem pogledu ogromno —, morajo biti že posebni razlogi, kateri mi veleajo, da takoj na kratko razkrijem najbolj kričeče nedostatke, to je one gledé šole.

Naša vas, ki šteje z okolico vred nekaj nad 3300 prebivalcev, ima dvorazredno šolo z dvema učiteljema. — O tem niti govoriti nečem, da n. pr. sedečemu učencu klop v I. razredu do vratú (!) sega — mesto do sredi prsij, kakor je predpisano;*) dalje da mu noge nizdolu visé, ne pa da bi mu slonele na tleh, niti o škandaloznem stanju nekaterih jako potrebnih prostorov —, tudi o tem ne, kako pomankljiva da je ventilacija (prevetrovanje) v učnih prostorih, ali da je prav za prav sploh ni — o vsem tem ne besedice, vse to bi potrpežljivi Račanje oziroma njih nesrečni otroci v božjem imenu i v bodoče prenašali — dasi se bodo morda marsikomu, ki je kaj boljšega vajen, čuvšemu o naših turških razmerah, že pri tem lasje ježili. Pa to še ni nič. Nikakor pa ne moremo in ne smemo zamolčati, kake grozne razmere da so v naši šoli zlasti kar se tiče prostora in zraka, teh za šolo in dom tako važnih faktorjev, katere mora torej v prvi vrsti odgojitelj-učitelj jemati v poštev. — Po odločbi državnega zakona za ljudske šole ima priti pri poldnevem pouku na jedno učno moč 100 učencev, pri nas pa jih ima vsak učitelj več kakor dvakrat toliko, kadar pridejo vsi ali tudi le blizu vsi otroci, kolikor jih je upisanih. — „To se i drugod godi“, bode kdo ugovarjal. Mogoče — toda v taci učnih prostorih, kakeršni so pri nas, gotovo nikjer ne, kajti § 11. državnega zakona za ljudske šole zahteva, da obsega pri dvo- in večrazrednicah vsaka učna soba prostora vsaj za 80 učencev, pri nas pa jih gre — pri normalnih razmerah namreč — v vsako maksimalno le po 50, in v vsakem teh prostorov, odmerjenem v navadnih razmerah za 50 učencev, nahaja se, kadar je šola najboljše ali vsaj dobro obiskovana, to je po leti, pri jednkratnem poldnevem pouku (torej samo pri jednem učitelji!) od 100 do 110 otrok obojnega spola! To je pa seveda le na ta način mogoče, da n. pr. v klopéh, v katerih naj bi bila po dva učenca, sedé po štirje in še več; nekateri pa morajo še stojé na stenah ali pa podoknicah (policah pod oknom) in celó na hrbtih svojih sprednikov pisati itd. Da je pri tem takem pisanju in risanju naravnost absolutno nemogoče, je očitvidno, nikakor bi se ne bilo torej čuditi, če bi bil uspeh poučevanja po vsem nepovoljen in bi otroci popustili v svojem sedaj precej pridnem in rednem obiskovanju šole, stariši pa — v triumf vsem klevetnikom slovenske šole (katerih se itak nikdar ne manka) obnovili prejšnjo staro mrznjo do šole, — kar se, žalibog, le prečesto dogaja. Ako na dalje uvažujemo, da zakon zahteva za posameznega učenca 3.8 do 4.5 m³ prostora (kar je različno po velikosti in starosti učencev, po premoženju občine i. dr. okoliščinah). dočim v nas v najugodnejšem slučaju na posameznika samo 1.3 do 2.2 m³ prostora pride, — moramo priznati, da se jeden prvih, bistvenih in za življenje sploh, sôsebnost pa za razvoj mladega življenja eminentno potrebnih pogojev naravnost prezira, in sicer tako, da to zdravstvenim načelom diametralno nasprotuje in najpriprostejšim pojmom o vzgoji v lice bije.

*) Tukaj in na dalje opiral sem se mej drugim posebnostjo na „Reichs Volksschulgesetz und Novellen“, „Minist. d. E. u. V.“, 9. Juni 1873.

Kar je tukaj rečeno o prostoru, velja v isti meri tudi deloma o svetlobi, še posebej pa o zraku, onem za življenje in zdravje isto tako temeljnem in neobhodno potrebnem faktorju. Pri silno slabem in nedostatnem prevetrovanju je namreč umevno, da se razvija v teh tesnih prostorih zrak, ki mori učiteljev in učencev duh in telo in da o letnem času toplomer navadno kaže 25° R — torej toliko, kakor na solnci — mesto normalne temperature = 14° R; to vročino in ta sopar, ta vzduh in smrad, ki nastaja vsled potenja in shlapenja, prenašati — v to treba je zares železnih živcev, kakršna imata naša gg. učitelja, ki vstrajata s čudovito stanovitnostjo na svojem ne baš zavidanja vrednem mestu; dokaz temu, da je pred nekaj leti neka gospodična učiteljica iz gori navednih razlogov obolela in morala za premeščenje prositi.

Jaz bi zares pozval merodajne faktorje, da bi se potrudili sami — ipsissima persona — pogledat v našo šolo in se na svoje lastne oči prepričati o nujnosti njenega razširjenja; prosil bi jih, da bi skušali, kadar je frekventacija le srednja, samo jeden dan prebiti v naši šoli — in trdno sem uverjen, da bi postali odsihmal najbolj vneti zagovorniki razširjenja naše šole, tudi če bi bili prej temu naprotovali — kar je pa sploh nemogoče, — bodisi tudi, da bi se le postavili zgolj na ono stališče, koje zavzema „Thierschutzverein“!

Nehote nas bo torej vsakdo poprašal: „Zakaj za Boga pa se vender vaša šola ne razširi?“ Jednostavno je to uprašanje — in vender je odgovor na to težak, ker ta prečudna zadeva in njena rešitev se očem navadnih zemljanov odteza in je sploh prikrita s skrivno zaveso. Dolgo vrsto (že nad 6 let) se suče in vleče uprašanje radi razširjenja naše šole in še vedno nismo ničesar dognali. Po dolgem drezanju od strani c. kr. okrajnega šolskega sveta in zbok neumornega prizadevanja vrlega g. nadučitelja našega je slednjič vlni slavni naš občinski zastop oziroma krajni šolski svet, vse svoje moči zbravši, sklenil, da se ima šola razširiti t. j., da ima občina skrbeti za primerne prostore; bili so takrat vsi za to: častita duhovščina, vaščanje in kmetje — nihče ni ugovarjal, vsi so bili prepričani o nujnosti te potrebe. Ob jednom pa se je uročila prošnja do deželnega šolskega sveta, da nam pošlje še jedno učno moč in s tem še le prav realizuje in tako konečno uresniči razširjenje naše šole, ki ga nam je tako krvavo treba, toda: „Parturiunt montes — nascetur ridiculus mus!“ Teden za tednom, mesec za mesecem pričakovali smo toli iskreno zaželjene rešitve te prošnje — ni je, dasi je že skoro leto poteklo — šla je menda usodepolno pot — ad acta. Na treh družih krajih v našem obližji razširili so šolo, kjer ni bilo tako silno potrebno, kakor pri nas — mi ostali smo pri starem. Tako bomo bržkone dalje životarili, resignirani tolažeč se s platoničnim vzdihljajem: „Εσεται ήμῶν!“

— u —

Iz Novega mesta 4. oktobra. [Izv. dop.] Radi znanih naših homatij odposlan je bil k nam iz Ljubljane jako „visok“ gospod, da preiskuje celo zadevo. Toda iz preiskave, kakor se je ista vršila, sodimo, da se utegne končati — Novomeščanom v nepovoljnem zmislu. Zares čudno, da dotičnik nobene prizadetih osob zaslišal ni. Zaslišal se ni ranjeni gospod iz Žužemberka, zaslišal se ni načelnik tukajšnjega gasilnega društva, v čegar poveljstvo se je nepostavno segalo, istotako zaslišala se nista bivši g. župan in načelnik mestnozbornskega policijskega odseka, katerih področje se je istotako popolnem nepostavno z najdebelejšim prstom potipalo, tako da je g. dr. Poznik bil prisiljen se županstvu odpovedati. Zaslišale se tudi niso nobene druge prizadete osebe, tedaj nobena prizadeta stranka, bili so tedaj gospodje prav „mej seboj“. Tudi po zastarelih, že prav starih in zaprašenih aktih se ni moglo veliko brskati, kajti videli smo preiskujočega gospoda (prav kratek čas se tukaj mudečega) večinoma na sprohodih v spremstvu našega barončka in „nemške detelje“. Ne vemo tedaj, se je le našlo, da stari cestni odbor že 1½ leta nepostavno posluje, da je pač pred osmimi meseci bil nov odbor izvoljen, da se pa še do danes (horribile scriptu!) ni razpisala seja za konstituiranje itd. itd. No naj bo, kakor hoče! Mi le dobro znamo, da je bil pred „paševanjem“ mir, vzgleden mir pri nas, vemo tudi, da je bil nekje na Notranjskem vzgleden mir pred „paševanjem“ in da je po prenehanji „paševanja“ zopet prav vzgleden mir nastal. Usojamo si tedaj prizadete gospode v Ljubljani prav udano uprašati,

ali jim ni popolnem jasno (kakor nam in menimo vsemu strmečemu slovenskemu svetu), da je nemilom le „paša“ kriv? — Mi smo sicer mirne in skrajno krotke ovčice, pa stvar je taka, da moramo tudi skrajno energični biti, da nam „paša“ vse z velikim naporom sezidano — ne poruši. In radi tega nehali ne bomo, preden se nam mir, kojega smo bili vajeni, zopet ne povrne.

Čakali bomo še nekaj malo časa, da izvemo uspeh najnovejše te preiskave, potem se pa bomo najprvo zatekli k nemškim, v slovenskem duhu pisanim Praškim in Zagrebškim listom, osvetlili to preiskavo brez zaslišanja strank ter skrbeli, da se bodo ti listi tudi na Dunaji na pristojnem mestu čitali. Dalje bomo našega poslanca prisilili, da se mu bodo zopet zatvornice odprle in ako še to ne bo pomagalo — šli bomo prav do najvišje instance. Take so razmere pri nas in niti za las drugače!

Domače stvari.

— (Najvišje darilo.) Nj. Veleč. cesar podaril je za ljudsko šolo v Bučah 200 gold. in ognjegasnemu društvu v Kamnici (oba na spodnjem Štajerskem) 70 gold.

— (Premeščenje.) Na mesto g. J. Klobovsa pride za c. kr. vojaškega kapelana v Maribor g. Luka Senjak iz Sarajeva. — Okrajnega sodišča pristava g. A. Kessler v Ložu in A. vitez Luschan v Metliki menjata svoji službeni mesti.

— (Slovensko gledališče.) Opozarjamo na jutrajšnjo slovensko predstavo, katere gledališki list prijavimo na drugem mestu.

— (Šolstvo.) Novoimenovani učitelj in vodja jednorazrednice na Barji, g. Ivan Likar, prevzame te dni šolsko vodstvo. Prične se pouk v ponedeljek 9. dné novembra.

— (Južna železnica.) Bodoči teden pričela se bodo zopet pogajanja vlade z južno železnico, zaradi podržavljenja prog te železnice, oziroma o pogojih pod katerimi bi država vzela to železnico v svoje oskrbovanje.

— (Deset let) je bilo 1. novembra, kar se je otvorila novo zgrajena mestna klavnica Ljubljanska. V teh 10 letih se je pobilo in zaklalo nič manj nego 231.710 glav živine, in sicer 34.330 glav goveje živine, 69.844 prašičev, 76.073 telet, 81.580 kozlov in ovac in 20.074 kozličev. Klavne pristojbine se je uplačalo 181.135 gld. Povprek računjeno pride torej na leto 3433 glav goveje živine, 6984 prašičev, 7607 telet, 3138 kozlov in ovac in 2007 kozličev ali skupaj 23.169 glav živine. Za vso to v desetih letih zaklano živino so mesarji izdali okoli 10 milijonov goldinarjev. Gotovo lepa vsota!

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 25. do 31. oktobra kaže, da je bilo novorojencev 16, umrlih 20, mej poslednjimi 1 za grižo, 7 za jetiko, 12 za različnimi boleznimi. Mej umrlimi so 3 tujci, 8 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli za čspicami 5, za tifuzom 1, za grižo 1.

— (Za loterijske prijatelje.) Jako zanimalo bode loterijske prijatelje, posebno ženske, da so tudi v Ljubljani prežali loteristi „ex professione“ do zadnjega srečanja pred osmimi dnevi na številko 67, katera že sedem let v loteriji v Brnu ni prišla na svetlo. Gorostasno je, kar se čita v Dunajskih in družih listih, koliko se je zaigralo na to številko 67. na Dunaji in v družih mestih, kjer so loteristi doma. Na Dunaji zaigrala je neka gosa svojo hišo, vredno 60.000 gld. samo na to številko, neki gospod pa premoženja nad 50.000 gld. Tudi v Ljubljani se je na štev. 67 na Brno jako mnogo stavilo. Neki posestnik v Krakovem je samo na to številko stavil 50 gld. in dobil 14krat toliko a koliko je imel dobička, če se premisli, kaj je že prej zastavil? Srečnejši je bil mož, kateri je zadel s pomočjo številke 67 v Brnu terno za 50 kr., dasi tudi tu ni bilo mnogo denarja. Bolje bi bilo porabiti denar za koristnejše namene.

— (Čitalnica v Brežicah) priredi v nedeljo 15. t. m. ob 7. uri zvečer v svojih prostorih v hotelu „Klembas“ veselico s petjem, predavanjem in igro na citrab. V obilno udeležbo prijazno vabi vse ude, katerim je prosto uvesti goste. Posebna povabila se ne razpošiljajo. Odbor.

— (Društvo „Dijaška kuhinja“ v Ptuj) je ustanovljeno. Predsednik mu je dr. Jakob Ploj, odvetnik; podpredsednik in blagajnik Majcen Ferdo, zapisnikar L. Kunstek. P. n. gospodje, ki so blage volje to društvo podpirati, se prosijo, da

pošiljajo svoje doneske blagajniku, g. F. Majcenu, veroučitelju nižje gimnazije v Ptuj.

— (Zima v Dalmaciji.) Kakor poročajo primorski listi, je tudi v Dalmaciji razsajala te dni huda burja in je zapadel v mnogih krajih sneg, posebno na Velebitu. Cela vrsta hrvaških voznikov obtičala je v globokem snegu. Le požrtvovalnemu delovanju žandarmov iz Podpraga se je posrečilo spraviti voznike in konje v varno zavetišče. Šest konj je zmrznilo.

— (Šestnajst peric utonilo.) Blizu Zadra zgodila se je te dni, ko je razsajala huda burja, velika nesreča. Silni vihar prevrgel je ladijo v kateri je bilo mnogo peric iz necega bližnjega kraja, od koder so hotele v Zader. Utonilo je 13 žen in 3 dekleta. Moški so se rešili.

Izpred sodišča.

(Konec.)

Pri popoldanski obravnavi prišla je na vrsto ovadba zoper Matevža Zdešarja zaradi razžaljenja Njega Velečanstva cesarja. C. kr. okrajnemu sodišču v Ljubljani došlo je bilo pismo, v katerem se dolži Matevž Zdešar hudodelstva razžaljenja Njega Velečanstva in se navaja, da je dotične besede govoril pred poslopjem cukrarnice. Podpisano je bilo pismo z M. Kralj in tirjalo se je v pismu, naj se zasliši kot priča čevljar France Kržan, a pod prisego, ker drugače ne bode govoril resnice. Da je to pismo pisal Kržišnik, se je sumilo, ali ko je bil Kržišnik uprašan pri deželnem sodišču, je li on to pismo pisal, zanikal je to odločno. Priča Matija Zdešar je zaprt zaradi hudodelstva goljufije na šest mesecev ječe, zatorej ne priseže. Pravi, da se je s Kržišnikom seznanil v zaporu v Kržižankih, pozneje pa le malo z njim občeal. Dobil je pismo kmalo potem ko je s Kržišnikom govoril v „Zvezdi“, namreč dne 29. maja t. l. V pismu ga pisec avari, naj gleda, da ne bo zaprt zaradi tega, kar je govoril s Kržanom. Zdešar pravi, da je bil Kržan njemu najemnino dolžan in da je Kržan naučil Grafnetter kako naj napravi, da mu bode Zdešar najemnino odpustil iz straha. Pismo je koncipiral Grafnetter, prepisal pa ga je dal po svoji ženi ali kaki drugi babi. Grafnetterja treba je tedaj kaznovati, potem bode sodnija pravega zadela. Kržišnik, uprašan po predsedniku g. Saitz-a kaj ima na to opomniti, reče emfatično: „Slavno sodišče! Ako mi kdo dokaže, da sem skozi šest let kaj z Zdešarjem govoril, potem me kaznujte kolikor me le morete!“ Državni pravnik g. Pajk: „Tega niste toženi, da ste tekem šestih let govorili z Zdešarjem, nego toženi ste, da ste pisali ovadbo na c. kr. okrajno sodišče v Ljubljani“. Prebere se potem izjava strokovnjakov v pisavi gg. profesorjev Stegnar in Vesel, katera izjavljata, da je ovadbo pisal Kržišnik, kajti po lastnoročnih pismih Kržišnikovih, katerih se je več v primerjanje izročilo strokovnjakoma, je to brez dvojbe pisava Kržišnikova. Državni pravnik g. Pajk nasvetuje, ker se je danes po Zdešarju trdilo, da je Grafnetter pisal protilno pismo, naj se tudi Grafnetterjeva pisava po strokovnjakih primerja. Zagovornik dr. Štor se temu protivi, češ, da je Zdešar sam rekel, da ni pisal Grafnetter pisem, nego njegova žena ali kaka druga ženska, na kar državni pravnik svoj predlog umakne. Zasliši se potem strokonjak profesor Stegnar, kateri izjavi apodiktčno, da je obe pismi pisal Kržišnik. To dokazuje zvedenec primerjaje podrobno ovadbo in protilno pismo z drugimi, od Kržišnika pisanimi pismi. V istem smislu izjavi se tudi g. profesor Vesel. Zagovornik dr. Štor predlaga, naj se prečita izjava Marije Hiti omožene Brus, da bode ona plačala vse dolgove za Kržišnikom. Državni pravnik g. Pajk pripozna, da je Hiti-Brus ubljubovala pričam pri zadnji obravnavi, da bode ogoljufane plačala, da pa doslej še ni plačala. Kržišnik zahteva, ker je baje pri neki drugi obravnavi državnega pravdnika zastopnik rekel, da je hotel Kržišnik v zvezi z Grafnetterjem in Jeričem ogoljufati Matevža Zdešarja, kar pa ni res, naj se zaslišijo Grafnetter in Jerič kot priči, da bodeda potrdila, da Kržišnik že tri leta z njima ni govoril. Sodišče je Kržišnikov predlog oklonilo, ker to ni z današnjo obravnavo v zvezi. Tudi v zaporu je Kržišnik pisaril pisma, katera je tajno opravljal in bil zaradi tega korekcioniran z jednim dnevom strogega zapore. Mestni magistrat še objavlja, da je Kržišnik goljufal gostilničarja Ogorelca za 30 gld., lekarja Grečelna za 6 gld., Janeza Sokliča za dva klobuka, Jarneja Žitnika za 200 gld. in še več drugih. Kržišnik ni imel nikdar nič poštenega zasluzka, ampak živel od sleparij in od podpore, katero mu je dajala prijateljica njegova Marija Hiti sedaj omožena Brus, stanujoča v Kolodvorskih ulicah št. 11. pri kateri je tudi Kržišnik stanoval. Državni pravnik g. Pajk nasvetuje, naj se prebere še druga objava mestnega magistrata o Kržišniku, katera bode osvetlila razmerje mej Kržišnikom in mej Marijo Hiti-Brus, o kateri se je danes trdilo, da bode plačala vse goljufive dolgove Kržišnikove, Sodišče sklenilo je na protest zagovornika dr. Stora, da se uloga mestnega magistrata iz l. 1885 ne prebere ker ni z obravnavano stvarjo v direktni zvezi. Preberejo se potem še razsodbe po katerih

je bil Kržišnik zaradi goljufije in izneverjenja kaznovan. Državni pravdnik upraša Kržišnika o čem živi. Kržišnik pravi od posredovanja denarnih posojil. Drž. pravdnik poupraša, imali Kržišnik kaj dolgovi. Kržišnik pravi da tega ne more povedati. Državni pravdnik navede celo vrsto dolgovi ki jih ima toženec pri raznih strankah in dokazuje da Kržišnik takih dolgovi ne plačuje. Po zaključku obravnave oglasi se državni pravdnik, vzdržuje zatožbo glede vseh fakt in nasvetuje, naj se Kržišnik spozna krivim hudodelstva goljufije. Obtežilna je konkurenca kaznivih dejanj in omadeževana preteklost, olajševalno ničesar. Zatoženi Kržišnik pravi v daljšem, patetičnem govoru da je popolnoma nedolžen in prosi, da ga sodišče oprosti zatožbe. Zagovornik dr. Štor dokazuje v izvrstnem svojem zagovoru, da so vsa fakta, katerih se dolži Kržišnik, zgolj „Schuldenmacherei“ in drugega nič, najmanj pa substrat tožbi zaradi hudodelstva goljufije. Po daljšem posvetovanju razglasi predsednik sodišča g. Saitz razsodbo, po kateri je Kržišnik kriv spoznan hudodelstva goljufije po § 197. k. z. kazniv po § 202 k. z. in sicer zaradi izsleparjenih 17 gld. pri Antonu Miculiniču, zaradi izsleparjenih 70 gld. pri Lillegu in 43 gld. pri Ant. Mateju. Osvobojen pa je bil zatožbe goljufije zaradi kukala pri Goldsteinu, zaradi čevljev pri Mateju v znesku 7 gld. in osvoboden tudi zatožbe zaradi krive izpovedi pred sodiščem, ker sodišče ni zamoglo se prepričati, da bi bil ovadbo in pismo Zdešarju pisal Kržišnik; sodišče obsodilo je Kržišnika zaradi hudodelstva goljufije na osem mesecev težke ječe in v povrnitev sodnih stroškov ter vseh prouzročenih škod. Kržišnik je popolnoma potrjen zasluga razsodbo in si pridržal pravico pritožiti se proti obsodbi. Konstatujemo še, da je bilo pri razpravi jako mnogo občinstva, ki se je vse zanimalo za usodo „barona“ Kržišnika vulgo Bacina.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 6. novembra. Taaffe, Schönborn in Plener imeli so danes konferenco o zadevi jezika pri nadsodišču v Pragi.

Ratibor 6. novembra. Pričakuje se ukaz, ki bode prepovedal izvažanje živali in mesovja iz Rusije.

Beligrad 6. novembra. Visoke šole zaprle so se, ker se razširja vrtica.

Peterburg 6. novembra. Oficijelno ni ničesar znano o nameravani prepovedi izvažanja žita ali konj.

Rim 6. novembra. Namera, ustanoviti parlamentarni odbor mirovne konference, se bržkone ne bode izvršila. Najbolj nasprotujejo nemški odposlanci. Nasvetovalo se bode osnovati samostalne parlamentarne mirovne odseke v posamičnih državah. Odobril se je tudi jednoglasno predlog, da so zastopane tudi države drugega reda na vseh diplomatskih kongresih.

London 7. novembra. Reuterjevo poročilo: Ruski minister Giers pojde v kratkem za nekoliko dni v Pariz. Povod temu so posebno pretirane govorice o njegovem posetu v Monzi.

London 6. novembra. Iz Valparaisa se poroča, da je bil Montt jednoglasno izvoljen predsednikom republike.

Dunaj 7. novembra. Jutranji buletin o zdravju nadvojvodinje Margarete: Noč mirna, juranja temperatura 38.3. Abdominalne prikazni pojmlejo. Splošno stanje povoljno.

Bukurešt 7. novembra. „Agence“ javlja, da so po inozemskih časopisih raztrošene nasprotujoče si vesti o dozdavnih spremembah rumunskega kabineta popolnoma neosnovane konjektore brez dejanske zanesljive podlage.

Razne vesti.

* (Češki občevalni jezik na Nižjem Avstrijskem.) L. 1880. zglasilo se je na Nižjem Avstrijskem 61.257 oseb s češkim občevalnim jezikom. Pri zadnjem ljudskem štetju 31. decembra 1890. leta pa 93.481, to je za 32.224 ali za 52.6% več. Število Čehov se je torej v zadnjih desetih letih na Nižjem Avstrijskem za več kot za polovico pomnožilo.

* (Zagrebska jubilejna razstava.) Kakor se nam poroča, pripoznalo je razsodišče za farmacevtske izdelke na Zagrebski razstavi tvrdki J. Kwizda, c. kr. dvorni založnik, okrožni lekar v Korneuburgu za razstavljene živinozdravniške preparate častno diplomu (najvišje odlikovanje).

* (Novo rusko vojno pristanišče.) Ruska vlada namerava onovati na primernem mestu Ledenem morji vojno pristanišče in trgovinsko zalogo, da bode mogla izdatno podpirati rusko ribarstvo v teh krajih proti norveški konkurenciji.

* (Zima v Italiji.) Iz Florence se poroča, da je po vseh hribih in holmih v okolici padel el sneg, vsled česar je nastal hladen mrav.

— (Pokojnina pesnikom v Islandiji.) Deželni zbor Islandije, ki ne šteje več nego 70.000 prebivalcev, sklenil je dajati 600 kron na leto lirskemu pesniku Matiji Jochumssohnu in 500 kron pisateljici romanov Torfhilder Hohn. — Slovenski pesniki in pisatelji so pa že večkrat strdali najpotrebnejšega kruha.

* („Filoksera“ pri krompirji.) Na severnem Ogerskem pokazala se je neka nova bolezen pri krompirji, katero prisopodablja s „filoksero.“ Vseled tega pridelalo se je letos komaj polovico toliko krompirja, kakor lanske leto.

* (Učitelj morilec.) V Teigny na Francoskem umoril je učitelj Bernard svojega bratranca, ker je zgubil neko pravdo proti njemu. Napadel ga je v kleti in mu prerezal vrat, umoril njegovo 17letno hčerko, ki je prihitela očetu na pomoč in težko ranil tudi ženo bratrančovo. Hotel se je potem umoriti, pa so ga ubranili in ga odvedli v zapor.

* (Atentat na železnici.) Na kolodvoru v Vovesu na Francoskem hoteli so neznani zločinci spraviti železniški vlak s tira, kar se jim pa ni posrečilo in se je nevarnost pravočasno zapazila in odstranila.

Listnica uredništva:

Gosp. dopisniku izpod Nanosa. Tudi Vašo izjavo vzeli smo z zaščedenjem na znanje, a ponoviti nam je, kar smo že rekli včeraj na tem mestu. Drugi dopis za danes prekasno došel. Porabimo morda prilično.

Več volilcev v St. Petru na Krasu. Iz razlogov, kakor smo jih naveli včeraj, ne moremo prijaviti Vašega dopisa. Z veseljem pa jemljemo na znanje Vašo izjavo priznanja in soglasja z našimi članki o drž. poslancih.

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene Elizabetne kri čisteče pile,

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano lahko čistilno, raztapljajoče sredstvo. — 1 škatljica à 15 pil velja 15 kr., 1 zavoje = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svrži.** — Zahtevaj izrecno Neustein-ove Elizabetne pile. — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rdeče tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo: **Lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse. — V Ljubljani se dobivajo pri gosp. lekarji G. Piccoli-Ji.** (949—1)

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

ohrani usta, krepiča čeljustno meso ter odpravlja slabo sapo iz ust.

Jedna steklenica ustne vode velja 40 kr.; jedna škatlja zobnega praška 20 kr.; 12 steklenic 4 gld.; 12 škatelj samo 2 gld. (81—138)

Lekarna Piccoli, „pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:

6. novembra.

Pri **Matiji**: Avanzo, Katz, Schwarz, Steinmassler, Bachmann z Dunaja. — Doner iz Novega mesta. — Kraus iz Gradca. — Pzornig iz Maribora. — Zahradka iz Liberec. — Stein iz Peterburga. — Lehman iz Monakova. — Nepan iz Kočevja. — Winternitz iz Trsta. — Kühl z Lipskega. Pri **Slonu**: Dolnar, Jauker, Bach, Antony, Jachs z Dunaja. — Taufferer iz Gradca. — Tschernernig iz Litije. — Reder iz Prage. — Bosilio iz Kanfanara. — Keresztes iz sv. Hipolita.

Pri **avstrijskem cesarji**: Simonič iz Kranjske gore.

Š. 20561.

Ustanove.

(938—2)

Za tekoče leto podeliti ima mestni magistrat Ljubljanski sledeče ustanove:

1. Jan. Bernardinjevo v znesku . 80-35 gld.
2. Jurij Thalmeinerjevo „ „ . 86-26 gld.
3. Jos. Jak. Schillingovo „ „ . 86-10 gld.
4. Jan. Jost Weberjevo „ „ . 90-92 gld., do katerih imajo pravico hčere Ljubljanskih meščanov, ki so uboge, poštenega vedenja in so se letos omožile.
5. Jan. Nik. Kraškovičovo v znesku . 79-80 gld., do katere ima pravico uboga v St. Peterski fari rojeno dekle, ki se je letos omožilo.
6. Jak. Ant. Fancojevo v znesku . 67-20 gld., do katere ima pravico uboga, poštena nevesta meščanskega ali nižjega stanu.
7. Jos. Feliks Sinnovo v znesku . 48-30 gld., do katere imata pravico dve najbolj revni deklici iz Ljubljane.
8. II. Ant. Raabovo v znesku . 205— gld., Do ene polovice te ustanove ima pravico ubožna

in poštna udova Ljubljanskega meščana, do druge polovice pa ima pravico obožna, dobro vzgojena hči Ljubljanskega meščana, ki se je letos omožila.

9. Mihael Pakičevo v znesku . 120— gld., do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu ali pa njih udove.
10. Jan. Nep. Kovačovo v znesku . 151-20 gld., katero je razdeliti med štiri v Ljubljani biva-joče ravne očete ali udove matere, ki imajo po več otrok in uboživa niso sami krivi.
11. Hel. Valentinijevo v znesku . 84— gld., katero je razdeliti med otroke, rojene v Frančiškanski fari v Ljubljani, ki nimajo starišev in še niso 15 let stari.
12. Ustanovo za posle v znesku . 50-40 gld., katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki več delati ne morejo in so na dobrem glasu.

Prošnje za te ustanove vložiti je s potrebnimi prilogami vred pri podpisnem magistratu

do 30. novembra letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

29. dan oktobra 1891. leta.

Zupan: Grasselli, I. r.

Štev. 8. Slovenske gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 448.

V nedeljo, dne 8. novembra 1891.

V dvorani ljubljanske čitalnice.

Mej prvim in drugim delom igrokaza: **Arja Lenskega iz Cajkovskega opere: „Evgen Onegin“.** Poje operni pevec g. Fran Bašar, spremlja ga na klavirji iz posebne prijaznosti g. Karol Hoffmeister.

Lowoodska sirota.

Igrokaz v dveh oddelkih in štirih dejanjih. — Poslovoni Davorin Hostnik. — Režiser gosp. Ignacij Borštnik.

I. Jovana.

OSOBE:

Gospa Sara Reed, bogata udova — gospa Danilova.
Ivan, 15 let star njen sin — gospica Slavčeva.
Kapitan Henry Wyfield, njen brat — gospod Sršen.
Dr. Blackhorst, predsednik sirot-
niške ustanove — — — — gospod Verovšek.
Jovana Eyre, sirota — — — — g. Borštnik-Zvonarjeva.
Besie, hišina — — — — gospica Helijelova.

Dejanje se vrši v Gotesheadu na posestvu gospe Reed.

II. Rochester.

OSOBE:

Lord Roland Rochester — — — — gospod Borštnik.
Lord Clawdon — — — — gospod Lovšin.
Franc Steenworth, baron — — — — gospod Danilo.
Edvard Harder, plemič — — — — gospod Veršec.
Gospa Reed — — — — gospa Danilova.
Lady Georgina Clarens, udova — — — — gospica Nigrinova.
Kapitan Henry Wyfield — — — — gospod Sršen.
Gospa Judita Harleigh, Rochest-
rova sorodnica — — — — gospica Kozjakova.
Jovana Eyre — — — — g. Borštnik-Zvonarjeva.
Adela — — — — gospica Malnerjeva.
Sam, sluga — — — — gospod Perdan.
Patrik, konjski hlapec — — — — gospod Bergant.

Dejanje se vrši osem let pozneje, kakor v prvem delu na Thornfield-Hallu, Rochesterstvom posestvu.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
6. nov.	7. jutraj 2. popol. 9. zvečer	744.8 mm. 743.7 mm. 744.6 mm.	-5.8° C 2.0° C -4.2° C	sl. vzh. sl. szh. sl. szh.	jasno jasno jasno	0.00 mm.

Srednja temperatura 2.7°, za 8.6° pod normalom.

Dunajska borza

dne 7. novembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	91.45	—	91.30
Srebrna renta	91.25	—	91.10
Zlata renta	108.50	—	108.45
5% marona renta	102.05	—	101.75
Akcije narodne banke	1010 —	—	1009 —
Kreditne akcijske	277.25	—	274.50
London	117.70	—	117.80
Srebro	—	—	—
Napol.	9.36	—	9.36 1/2
C. kr. cekini	5.60	—	5.60
Nemške marke	57.80	—	57.87 1/2

(5) **Pri otročjih boleznih** (5)

potrebujejo se često kisline preganjajoča sredstva in zatorej opozarjajo zdravniki zaradi milega uplivanja svojega na

GLAVNO SKLADIŠČE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije tužne
KISELINE

katero radi zapisujejo pri želodčni kislini, škrofeljnih, pri krvici, otekanji žlez t. t. d., ravno tako pri katarjih v sapniku in osovskem kašlju. (Dvornega svetnika Löschner-ja monografija o Giesshübl-Puchstein-u.)

Zahvala.

V britki žalosti, katera nas je navdajala o izgubi naše ljubljene matere, oziroma stare mamice in prababice gospe

Ivane Likar,

bilo nam je edino tolažilo vsestransko sočutje, katero se nam je ustmeno, pismeno in v dejanji iskalo. Zatorej se tem potom najiskrenejše zahvalujemo vsem, kateri so se blagovolili pri hudi burji in velikem mrazu vdeležiti pogreba, osobito č. gg. župniku iz Grahovega in kapelanoma iz Cerknice, katera se nista ustrašila daljnega pota, ter spremila blago ranjko na zadnjem potu. Ravno tako izrekamo najprisernejšo zahvalo vsem č. gg. učiteljem in gospodičinam učiteljicam za sosprenstvo pa gg. V. Ribnikar, F. Juvanc, K. Hožanc in A. Kleč za milo in ginljivo petje pri hiši, v cerkvi in na mirodvoru.

Grahovo, dne 4. novembra 1891.

(965)

Žalujoči ostali.

Trgovsk pomočnik

vešč prodajalec za trgovino z mešanim blagom, zmožen nemškega in slovenskega jezika, želi premeniti svojo službo. — Ponudbe poslati je upravištvu „Slovenskega Naroda“.

(953—2)

Visoko provizijo, stalno plačo, predplačo dam vsakomur, ki se hoče baviti s prodajo srečk in srečkinih knjižic na obroke. Menjalnica H. Fuchs Pešta, Fran Deakove ulice 12.

Kuverte uradne in trgovske (846) priporočila „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

EQUITABLE

zveznih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859.

Koncesijonovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

„Equitable“ je prvi in največji zavod za zavarovanja na življenje na svetu, kakaj to društvo

ima največ zavarovanj, l. 1890 gld. 1.801.656.182 sklepa znova največ zavarovanj.

l. 1890 509.565.267 dobiva največ premij, l. 1890 87.591.708

Vsi zakladi iznašali so 31. decembra 1890 298.109.361

Dobitka je bilo koncem l. 1890 59.351.118

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je velika društvena palača „Stock-in-Eisen“ na Dunaji, katera je vredna dva milijona goldinarjev.

Uspeli

dvajsetletnih tontin društva „Equitable“. Podlega izplačevanja 1891. l.

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.

Starost	Vkupna premija gld.	Vrednost v gotovini gld.	Polica oproščena premij gld.
30	454.—	573.—	1230.—
35	527.60	693.—	1310.—
40	626.—	850.—	1310.—
45	759.40	1065.—	1620.—
50	943.60	1387.—	1930.—

B. Zavarovanje za slučaj smrti z 20letnimi premijami. Tabela II.

Starost	Vkupna premija	Vrednost v gotovini	Polica oproščena premij
30	607.20	909.—	1940.—
35	681.60	1039.—	1970.—
40	776.60	1204.—	2030.—
45	900.60	1424.—	2170.—
50	1087.60	1746.—	2430.—

C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj smrti in za ućakanje. Tabela X.

Starost	Vkupna premija	Vrednost v gotovini	Polica oproščena premij
30	970.60	1706.—	3650.—
35	995.80	1746.—	3310.—
40	1035.60	1813.—	3070.—
45	1100.80	1932.—	2950.—
50	1209.—	2156.—	3000.—

Kakor svedočijo zgoraj navedene številke, osigurava tontina razven brezplačnega zavarovanja za slučaj smrti tekom 20 let po tabeli I. povrnitev vseh premij z 2%, do 4³/₈%; po tabeli II. z 4³/₈% do 5³/₈%; po tabeli X. z 6³/₈% do 7³/₈% obrestij.

Police oproščene premij osiguravajo dvakrat toliko a le do četrtega dela uplačanih premij.

Prosta tontina, nekaka poltontina z nekoliko večjimi premijami, daje zavarovaneu po preteku jednega leta popolno svobodo glede na potovanja, prebivanje in na poklic, izvzemši vojaško službo; po preteku dveh let je ni moči izpodbijati, po preteku treh let ne more več zapasti in je z ozirom na tontino pri regulovanju moči urediti na šest načinov.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradci

in

(567—9)

glavni zastopnik za Kranjsko:

ALFRED LEDENIK

v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Tinktura

za želodec.

(Tinctura Rhei Comp.)

Iekarja Piccolija v Ljubljani, narejena z večine iz samega pristnega kineškega revnja, je ukusno in izdatno zdravilo, katero ureja funkcije prebavnih organov. Razpošilja je izdelovatelj v zabojčkih po 12 steklenic. Jedna steklenica velja 10 kr. (712—58)

UNIVERSAL VORRATHIG 17 MEDAILLEN

LEICHTLÖSLICHER CACAO

1 K^o 200 TASSEN „Nährhaft“

Dr. Rose životni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter milo raztopljajoče

domače sredstvo. (131—36)

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana

varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Praško universalno domače mazilo

To sredstvo pospešuje prav izbornu, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V skatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,
H. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Čitaj in čudi se!

Ker je velika tovarna za ure ustavila delo, katere jedini zastopnik sem jaz, se mi je naročilo, da naj vso zalogo finih

žepnih ur

za vsako ceno spečam in prodam in zatorej dobi vsak naročnik lepo, dobro idočo žepno uro v zlatoimitiranem okrovu za nečuvno ceno

2 gld. 80 kr.

in dobi poleg tega vsak naročnik, ki se sklicuje na ta list, še prekrasno, fino pozlačeno (937—2)

urno verižico z zapornico zastonj.

Ure pošlje po poštne povzetji

Dunajska komisij-ska zaloga ur

S. Blodek
Dunaj

H/3 Schreigasse 9 S.

NB. Neugajajoče se brez ugovaranja nazaj vzame.

C. in kr. intendancija 3. voja.

K št. 9569 z leta 1891.

Aviso.

Dne 15. novembra t. l. vršila se bode potem javne konkurencije pri c. in kr. državnem vojnem ministerstvu ponudbena obravnava o oddaji in zagotovitvi oblačilnih in opravnih potrebščin za c. in kr. vojsko.

Gledé podrobnjših določil za to obravnavo ter gledé običajnih pogojev opozarja se na razglas, priobčen v „Slovenskega Naroda“ št. 243 z dne 24. oktobra 1891.

V Gradci, dne 16. oktobra 1891.

(888—2)

Od c. in kr. intendancije 3. voja.

Premirano istrsko vino.

Na prodaji imam več sto hektolitrov pristnega črnega in belega vina, kakor tudi izborne vrste terana, refoška in „vin di rosa“. — Vse postavljeno na kolodvor v Vodnjan. — Natančneje pojasnila daje

(948—2)

Giovanni Manzin

posestnik vinogradov v Vodnjanu (Dignano) Istra.

Na prodaj

sta po nizki ceni dva lepa, plemenska, za vožnjo izvrstna, po pet let stara vola in tudi nov voziček (kales). Kdor želi kupiti kaj, oglasi naj se pri

I. Česniku

(964)

v Knežaku pri Št. Petru.

Wegweiser

zur

Berechnung der Franco (Porto) Gebühren

für

Geld- und Frachtsendungen

nach allen Postorten von Oesterreich-Ungarn, mit Vorschriften über die Verpackung, den Verschluss, die Adressirung und die Frankirung dieser Sendungen mit einem Verzeichniss sämtlicher Postorte von Oesterreich-Ungarn nebst 4 Beilagen.

Nach amtlichen Behelfen zusammengestellt von

Vinzenz Brodik

(941—3)

k. k. Post- und Telegraf-Expeditior.

Cena 75 kr., s pošto 78 kr. — Dobiva se pri

J. GIONTINI-ju

trgovcu s knjigami in papirjem v Ljubljani.

Oljni ekstrakt za uho

od c. in kr. sekund. zdravnika dr. Šipeka. Ta ekstrakt priporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let autoritete, ker odpravi vsako neprirojeno gluhost, uklanja takoj slab posluš, usneni tok in vsako usesno bolezen; dobiva se proti dopušljatvi gld. 170 v vsej Avstro-Ogerski frankovano po pošti iz lekarn: glavna zaloga v lekarni „pri sv. Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni g. Ant. Kögla in v mestni lekarni g. Mittlerja v Zagrebu; nadalje pri Zannetti-ju v Trstu, Jožefu Cristofolletti-ju v Gorici; Antonu Mizzano na Reki, — na Dunaji pri c. in kr. vojni poljski lekarni, na Štefanovem Trgu št. 8 in pri lekarju Twerdy-ju, Mariahilferstrasse 196. — Pristno blago se dobiva samo v steklenicah z utisnjenim napisom c. kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaji. (962)

Zobozdravnik SCHWEIGER

stanuje (872—5)

„pri Maliču“, II. nadstropje, št. 25-26.

Ordinuje vsak dan od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne.

Ob nedeljah in praznikih od 9.—1. ure popoldne.

Najnovejše in najboljše vrste umetnih zobovij in zob. — Najboljše in trpežne plombe v zlatu in platinu za sprednje zobe, posteklenjene plombe povsem in nerazločno take, kakor so zobje.

Za vsa dela in operacije se garantira.

Najlepši in najcenejši otročji vozički

pri **Antonu Obrezi,**
tapecirarji (454-25)
v Ljubljani, Šelenburgove ulice, 4.
Novo, fino in močno blago.

Kočija

na pol pokrita, nova, elegantna in lahka, je na prodaji za 320 gld. pri **Josipu Paulin-u** v Ljubljani (mejnarodna potovalna pisarna). (968-1)

AGENTI

vsprejmo se takoj za nabiranje naročil na tovarniške izdelke, ki se mogó povsod prodajati. — Ponudbe vsprejema **F. Hamáček, Praga, 1050/IL** (6-36)

Koroški

RIMSKI VRELEC.

Steklenice se polne naravnost z vreleca.

Najizbornejša slatina

izvrstno zdravilo, ako se uživa z mlekom ali sladkorjem, zlasti za kašljajoče otroke, — zdravišče za bolnike na želodec in mehurji trpeče, za kataralične in malokrvne ljudi.

Glavna zaloga v Ljubljani
pri **M. E. SUPAN-u**. (849-5)

V AMERIKO.

VOŽNJI LISTKI

(135-39) pri
nizozemsko-ameriški pa-
robrodni družbi.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7a **DUNAJ.**

Prospekti in pojasnila točno in zastoj.
Najkrajše, najceneje in najhitreje potovanje.

VIZITNICE

priporočila

NARODNA TISKARNA

v Ljubljani.

Veletrgovina z vinom v Pulji.

Podpisaneec prodaja iz svoje zaloge izvrstna črna istranska vina znamenitih kletarjev, zlasti vršerska, šmoljanska in sanvinčenska po nizkih cenah in v vsaki meri, a ne izpod 56 litrov. Konkurencije se ni bati! Blagovoljna naročila pošljejo naj se

Vekoslavu Dejaku

(889-9) veletrgcu z vinom v Pulji.

Kašlja ni več!

Staro in preizkušeno do-
mače zdravilo so
pristni

Oskar Tietze-jevi čebulni bonboni

ki prese-
netljivo hitro uplivajo
proti kašlju, hripavosti, zasli-
zenju i. t. d. Že izborna sestava mojih bonbonov je
porok za uspeh. Paziti je torej natančno na ime
Oskar Tietze in na „čebulno znamko“, ker
se prodajajo posnetki, ki so brez vrednosti ali celo
škodljivi. — V zveznjih a 20 in 40 kr.

Glavna zaloga: **Lekar F. Križan, Kromeriz**.
Zaloga pri vseh lekarnah in trgovcih s specerijskim
blagom. V Ljubljani pri: **U. pl. Trnkócsy-ju**,
lekarju in **L. Grečel-ju**, lekarju. (918-4)

Podpisana si usojata naznaniti slavnemu občinstvu, da sta prevzela od
gospodu **Karolu Czermy-ja** tukaj

ključavničarsko obrt in izdelavo tehtnic

ter se priporočata za blagovoljna naročila in zagotavljata najboljšo in najcenejšo
izvršitev v to stroko spadajočih del.

Z velespoštovanjem

Fran in Melhior Bremc.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1891.

Naročila prosiva pošiljati neposredno na naju: **Čevljarske ulice št. 3,**
na dvorišču. (793-2)

Zanesljiv trgovski pomočnik

izurjen manufakturist, vesel prodajalec, vešč obeh deželnih
jezikov, vsprejme se takoj in se mu zagotavlja prav
dobra plača pri **Josipu Šircu** v Zaleu, v Sa-
vinjski dolini. (958-2)

Maslovna knjiga

(916-3)
za
Kranjsko.

(961)

Zahvala.

Prijetna dolžnost mi je zahvaliti se slavni banki
„**Slaviji**“, ki mi je po umršem mojem možu zavarovanem
pri njej še le od junija 1885 točno in brez vsakega
odbitka izplačala kapital 1000 gld.

Z vsem prepričanjem priporočam slavnemu občinstvu
vzajemno zavarovalno banko „**Slavijo**“ v Pragi.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1891.

Marija Ana Vasarhely.

Tomaž Chlan m. p.,
priča.

Josip Chmelar m. pr.,
priča.

Gostilnica „Pri Virantu“.

Sv. Jakoba trg.

Usojam se p. n. častitim stalnim gostom, prečastiti du-
hovščini in vsem častitim obiskovalcem z dežele uljudno na-
znaniti, da sem po svojem ranjkem očetu, gospodu **Antonu**
Miculinić-u, prevzela

gostilnico „Pri Virantu“

in da jo bodem vodila kakor do sedaj. — Skrbela bodem za
dobro pijačo in ukusna jedila, tudi so čedno oprav-
ljene cenene sobe za prenočevanje na razpolaganje.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

z odličnim spoštovanjem

(914-2)

Helena Miculinić.

Razglas.

Dne 20. novembra 1891 vršila se bode pri c. kr. okraj-
nem sodišči v Mariboru l. D. b. druga izvršilna dražba

hiše št. 5 v Reitergasse v Mariboru

(Magdalensko predmestje) in se bode oddalo tudi pod cenjeno
vrednostjo. Hiša stoji nasproti veliki konjiški vojašnici in je vsled
tega pripravna za vsako obrt, zlasti za pekarijo ali za gostilno, ka-
tera obrta sta se ondu že zvrševala. V hiši je več stanovanj, peč-
nica, prostorna soba za krčmo in velika klet, v katero gre 30 star-
tinov v pilsodji. K temu posestvu spada tudi še druga zgradba, v
kateri je dvoje stanovanj, perilnica, drvarnica in svinjak, potem spada
k njej še zelinjak in krito kegljišče. Vse to je cenjeno na 19.129 gld.
Na hišo je uknjiženih m. d. hranilničnih posojil 8000 gld., katere
bi mogle ostati bržkone še nadalje.

Cenilni zapisnik in dražbene pogoje moči je upogledati pri
c. kr. okrajnem sodišči v Mariboru d. D. b. ali pri dr. Ju-
riju Waltner-ju, dvornem in sodnem odvetniku v Gradci, Go-
spodske ulice št. 1. (945-2)

ANDR. DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino

Mestni trg 10 LJUBLJANA Mestni trg 10

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, ku-
hinjskega in vsakovrstnega polje-
delskega orodja, kovanje za okna
in vrata, cementa i. t. d.,

sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Fine

(416-27)

vodne pile in žage

za kojih izbornost se jamči, po najnižji ceni.

! Novosti!
Klobuki za dame in dekleta
po pristni
Pariški in Dunajski modi.

Ernst Stöckl
v Ljubljani.

Konfekcijsko blago
za dame in dekleta.
Nove, elegantne mode.
Nizke cene. (878-4)

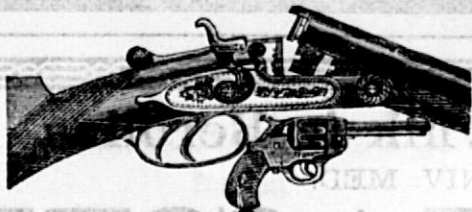
Udenoa (969-1)

vsprejemem takoj v prodajalnice z mešanim blagom.
Fran Paulin v Šent Rupertu na Dolenjskem.

JANEZ OGRIS

puškar

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revol-
verje ter vse lovske priprave, patrone ter drugo
streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse pre-
skušene na ces. kr. izkuševališči ter znamenovane z
znamko tega zavoda. (175-69)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. Stare puške
popravljajo se ceno. Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Kwizdov

korneuburški redilni prašek

za konje, govejo živino, ovce.

Ta prašek rabi se v vseh večjih hlevih z najboljšim
uspehom že skoraj štirideset let, osobito kadar
živina ne žre ali kadar slabo prebava. Prašek zboljša
in množi mleko ter krepki izdatno odporno silo živali
proti kužninam.

Cena za 1/2 zavitek 70 kr., 1/4 zavitka 35 kr.

Pristno blago ima zgoreno znamko ter se dobi v vseh
lekarnah in specerijskih trgovinah avstrijskih in ogrskih.

Po pošti razpošilja se vsaki dan z glavne zaloge:

Fran J. Kwizda

c. in kr. avstrij. in kr. rumunski založnik, okrajni
(9) lekar v Korneuburgu pri Dunaji. (164)

Močno dekle za vsako delo

katero zna nekoliko kuhati ter čedno prati, likati in šivati,
priporoča (963)

pisarnica Flux (v trafiki) na Bregu št. 6.

Za bolne in zdrave

najboljše hranilno sredstvo, silno potrebno
za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“
in od mnogih bolnikov s spričali najtopleje priporo-
čeno, je (826-4)

Trnkóczy-jeva
hmeljna sladna kava

z dobrim ukusom in lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo
zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri Ubaldu pl. Trn-
kóczy-ju, lekarju v Ljubljani; na Dunaji imajo
zalogo lekarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj,
Hundsturmstrasse 113; dr. Oto pl. Trnkóczy,
III. okraj, Radetzkyplatz 17; Julij pl. Trnkóczy,
VIII. okraj, Josefstadterstrasse 30; v Gradci (Stajer-
sko): Vendelin pl. Trnkóczy, lekar; nadalje v
vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih itd. itd.

Prekupci imajo obilen rabat.

Oddati je

dva transitna skladišča

v hiši št. 42 v Spodnji Šiški,
blizu državne železnice, jedno takoj, drugo 1. dne
januarja 1892. Več je izvedeti pri P. Lassnik-u
v Ljubljani. (970-1)

Nepremočne

vozne plahte

različne velikosti in kakovosti ima vedno v zalogi
in jih daje po ceni (860-6)

R. RANZINGER

speditér c. kr. priv. južne železnice, v Ljubljani,
na Dunajski cesti št. 15.

Ako imate

putiko, skrnino, slabe živce, nevral-
gijo, ischias, slabo cirkulacijo krvi,
nervozno-slab želodec, kongestije v
glavi, ako vas je zadel mrtuči, ako
nemate spanja, ako imate bolečine
v hrbtu, hrbtno sušico — zahte-
vajte ilustrirano brošuro o s čast-
nimi diplomami in z zlato svetinjo v
Koloniji, Welsu, Stuttgartu odliko-
vano in v Avstro-Ogerski c. in kr. izključno priv.

galvan.-elektro-magnetično uplivačo

frotirno pripravo.

Brošura razpravlja o uplivu, porabi in uspehih
te priprave. — Priprava velja 12 glđ. — Ilustrovano
brošuro z natančnim popisom porabe pošilja se fran-
kovano in zastoj iz tovarne izumitelja. (790-7)

TH. BIERMANN, elektrotehnik,
DUNAJ, I., Schulerstrasse 18.

Št. 777.

Razglasilo.

Živinski semnji v Kranji
so zopet dovoljeni

vsled odloka c. kr. okrajnega glavarstva v Kranji z dne 1. novem-
bra t. l., št. 14.488.

Županstvo v Kranji
dne 4. novembra 1891.

Trboveljski premog

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujem se svojim p. n. prejemnikom najljud-
nejše za doslej skazovano mi zaupanje in naznanjam, da
bodem i nadalje oddajal lep premog iz premogokopa v
Trbovljah.

Usojam se ob enem opozoriti p. n. prejemnike,
da prodajajo v novejšem času iz moje službe odpuščeni
hlapei premog na moje ime. Iz mojih skladišč je
pa le tisti premog, kateri se vozi na vozovih,
zaznamovanih z mojo trdko, ki je označena
od zadaj z začetnimi črkami mojega imena
„L. St.“, mej katerimi sta dva počez polo-
žena kladva, ki sta tudi od spredaj na vozu.

Prevzemam tudi prevažanje celih vagonov premoga
od železnice v mesto in sicer po jako nizki ceni.

S spoštovanjem

Ludovik Strizel,
trgovec s premogom.

(955-1)

Trboveljski premog

M. Neumann

v Ljubljani, Slonove ulice

priporoča

za gospode:

Za glđ. 24

za glđ. 16

za glđ. 25

Cheviot-obleko, dvovrstno, plavo in
črno, izborne kakovosti;

dobro vrhuje suknjo v modernih barvah;
izboren menčikov, podšit s finim suknom
v vseh barvah, elegantno izdelan.

Za dečke:

Za glđ. 8 do 18

za glđ. 10 do 18

obleke iz dobrega in finega
blaga;

zimski menčikov ali
paletot, jako trpežen in
gorek.

Za otroke od 3 do 10 let:

Za glđ. 4 do 13

za glđ. 7 do 15

obleke, najnovejšega kroja
iz dobrega blaga;

zimski menčikov ali pa-
letot, dobro podšit.

Bogata zaloga salonskih oblek, hlač, suknj iz nevaljanega
sukna za gospode in dečke, potovalnih plašev, kratkih s
kožuhevino podšitih suknj, kožuhovalin za mesto in poto-
vanje itd. itd. po najnižjih cenah.

Za dame:

Elegantni moderni dežni plašči in dežni paletoti iz solidnega blaga
najnovejših vzorov;

najnovejša ogrinjace (Cab) v ukusnih barvah;

moderne žakete in pol-paletote najnovejšega kroja;

moderne plašči, fino in ukusno izdelani;

jako elegantni zimski plašči, paletoti in okrogli ogrinjati, podšiti
s kožuhevino ali brez podšitov;

velika izbér krasnih plüch-pol-paletotov in plašev iz najboljšega
blaga, fino in ukusno. (859-5)

Za dekleta in otroke

velika izbér elegantnih in solidnih dežnih plašev, žaketov in
zimskih plašev po najnovejšem kroju.

Naročila po meri vsprejemajo se i za damno, kakor za moško
konfekcijsko blago, ter se izdelujejo na Dunaji po najnoviši modi.

M. Ranth

(Viktor Ranth)

Ljubljana

Marijin trg 1.

Oprema za krojače in čevljarje.

Belopteno blago in podvleka.

Pozamentirsko in drobno blago.

Bombaž in ovejca volna.

Preja za vezenje, pletenje, šivanje in kavjičanje.

Tkano in nogovičarsko blago.

Predpasniki, životki in rokavice.

Trakovi, čipke in petljanja.

Čipkaste zavese in preproge.

Umeteljske cvetke in njih deli.

M. Ranth

(Viktor Ranth)

Ljubljana

Marijin trg 1.

Novo racionalno zdravljenje.

Brez zdravil.

Vsem bolnim na živcih

se najtopleje priporoča 21. izdaja izšle brošure
Romana Weissmann-a

Ueber Nervenkrankheiten, Vorbeugung und Heilung.

Dobiva se zastoj (332-15)
v lekarni J. Svobode v Ljubljani.

Spričevala znanih zdravnikov.

Neskojljivo.

Zobni zdravnik iz Berolina

UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 **Ljubljana** I. nadstropje

ordinuje od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne;
ob nedeljah od 9.—11. ure dopoldne; za siromake ob petkih
od 9. do 10. ure dopoldne. (852-6)

M. NEUMANN

prodaja po

goldinarjev **12** goldinarjev

moderne, 90 centimetrov dolge žakete za
dame, iz črne adrije, z atlasovim podšivom
in dobro podvlečene.

952-2)

Založnik tovarne za platno.

Viljem Sattner

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 20 (757-17)

priporoča za bodočo sezono po znanih nizkih cenah dobrosortovano zalogo

prtenega, modnega in manufakturnega blaga

od priproste do najfinejše vrste. Lepe novosti jesenskega in zimskega
blaga za obleke, črne in v vseh drugih modnih barvah; posebnosti pristno
angleškega in bruskega modnega blaga za oblačila za gospode, fanelne
odeje, predlagadi, navadni in salonski prostirači, preproge, an-
gora-kočice, tkani in natisnjeni perlini barhanti i. t. d. i. t. d.

Novosti kupujejo se vsak dan.

Najnovejši modni časniki so na razpolaganje.

Blago za obleko, dvojnato široko, meter po 50 kr. in več.

Plateno-damašna namizna oprava.

Platneni robci, šifoni in gradini.

Najceneje nakupovališče zimskih potrebščin.

J. S. BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Kape iz kožuhovine
in Krimske kape

za gospode, dame, deklice in dečke,
od 65 kr. do
najfinejše vrste.

J. S. BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Volnčna odevala

takozvana

flchu in écharps

za dame in deklice

v največji zalogi, v raznovrstnih
barvah, od 75 kr. začenski.

**Zimske nogovice
in obujki
rokovice**

pletene, tkane, z usnjem ali jagnje-
tino podšite in priznane najboljše
viste.

Zaloga
orig. trikot-perila
od prof. dr. Gust. Jägra.

Madalje:

Golenice, grejci za trip,
trebuh in kolena, pod-
rašniki, jopiči itd.

J. S. BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Tovarniška zaloga

kožuhovin

in sicer:

mufov

boa in obšivov

v različnih barvah, kožicah in
suknih po

senzacionalno nizkih cenah.

J. S. BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Najceneje nakupovališče zimskih potrebščin.